

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2017-09-26
Besvaras senast
2017-10-17

Till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2017/18:9 Systembolagets lobbying i politiska sakfrågor

Att även Sverige, liksom Finland och hela Europa, skulle ge några vingårdar och producenter av hantverksöl möjlighet att sälja sina produkter i gårdsbutiker borde vara självklart i ett liberalt land som Sverige. Tyvärr är så inte fallet i dag.

Några av de berörda småföretagarna skriver mycket sansat i tidningen Land Lantbruk:

”Vi är för Systembolaget och anser att det har en viktig uppgift, och vill gärna fortsätta att sälja våra produkter där. Gårdsförsäljning är ett komplement i liten skala men viktigt för vår utveckling (50 vingårdar), även för att marknadsföra oss internationellt.

Vårt grannland Finland har haft gårdsförsäljning av fruktviner i många år, samtidigt som landet har ett detaljhandelsmonopol. Man kommer nu även att utvidga gårdsförsäljningen till hantverksöl.

Vi kan som små producenter bara se på när stora kvantiteter alkohol förs in i Sverige bakvägen genom gränshandel medan vi själva inte får sälja ens marginella kvantiteter från våra gårdar. Vi begär ingen särbehandling, bara schyst behandling.”

Jag anser att det borde vara självklart att Sverige skulle tillåta gårdsförsäljning i likhet med till exempel Finland. Motståndarna till detta är livrädda för EU och tror att det skulle hota Systembolaget, vilket det uppenbarligen inte gör i Finland. Sverige borde snarast agera och skulle EU mot förmodan ta upp frågan så får en dialog ske då.

Denna viktiga fråga diskuteras nu bland medborgarna och bland folkets företrädare i riksdagen.

Systembolaget är ett statligt bolag som ska fullgöra sin uppgift efter vad deras ägare, staten, uppdrar åt dem att göra. De ska, enligt min uppfattning, inte skriva sin uppdragsgivare och riksdagen eller svenska folket på näsan om hur alla dessa ska tycka om till exempel frågan om gårdsförsäljning av vin och öl.

Tyvärr har Systembolaget med sin vd Magdalena Gerger i spetsen nu valt att

satsa skattebetalarnas pengar på en stor propagandakampanj som riktar sig till svenska folket, och hon har därtill skrivit brev till alla riksdagsledamöter med uppmaning att inte tillåta gårdsförsäljning.

Jag anser att Gergers agerande är i strid med hur statliga bolag ska agera i samhällsdebatten. Skulle Systembolagets lobbying mot medborgare och politiker därtill vara förankrat i bolagets styrelse uppkommer frågan om vilket ansvar som kan utkrävas av dem, och om deras lämplighet för sitt uppdrag.

Magdalena Gerger lyfter också frågan om huruvida ”alkohol ska säljas med privat vinstintresse eller med omsorg om folkhälsan” och skriver föraktfullt att ”för några gårdsbesökare skulle vinförsäljning bli ett mervärde” men då ”sätts vinsten före folkhälsan”.

Ett statligt bolag med krav på sig att gå med vinst ska inte, enligt min uppfattning, förkasta och uttrycka sig nedlåtande mot små hårt kämpande företag som försöker överleva genom hårt arbete och som då givetvis måste gå med vinst.

Dessutom bidrar Systembolaget själv med att leverera betydande vinster, år 2016 till exempel 264 miljoner kronor. Man bidrar därtill till att fler dricker vin genom att marknadsföra billiga boxar av sötat vin.

Med anledning av detta vill jag fråga närings- och innovationsminister Mikael Damberg:

Hur kommer det sig att Systembolaget har kunnat bedriva politiskt lobbyarbete när det gäller frågan om gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker och kommer ministern att vidta några åtgärder för att detta inte ska kunna ske i fortsättningen?

.....

Staffan Danielsson (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders